

НАСЛОВ НА МАТЕРИЈАЛОТ:

**ПРЕДЛОГ - ПРОГРАМА
ЗА ПОДДРШКА НА ЛОКАЛНИОТ
ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НА
ОПШТИНА ОХРИД ЗА
2026 ГОДИНА**

ПРЕДЛАГАЧ:

Градоначалник на општина Охрид

ОСНОВ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ:

член 36 од Законот за локална самоуправа (Сл.весник на РМ бр.5/02) и член 18 од Статутот на општина Охрид („Сл.гласник на општина Охрид“ бр.08/07, 01/08, 10/10, 05/11, 09/14, 14/14, 10/19 и 15/20)

ПРЕТСТАВНИК:

Ѓоко Апостолов

ОБРАБОТУВАЧ:

Стручна служба

НАДЛЕЖНОСТ:

Совет на општина Охрид

Врз основа на член 36 од Законот за локалната самоуправа („Сл.весник на РМ“ бр.5/02) и член 18 од Статутот на општина Охрид („Сл.гласник на општина Охрид“ бр.08/07, 01/08, 10/10, 05/11, 09/14, 14/14, 10/19 и 15/20), Советот на општина Охрид на седницата одржана на ден _____ година, ја донесе следната:

ПРЕДЛОГ - ПРОГРАМА ЗА ПОДДРШКА НА ЛОКАЛНИОТ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НА ОПШТИНА ОХРИД ЗА 2026 ГОДИНА

Вовед

Програмата за локален економски развој за 2026 година претставува стратешки документ што ги опфаќа приоритетните проекти и активности преку кои општина Охрид планира да го поттикне економскиот напредок и да создаде подобри услови за живот на своите жители.

Реализацијата на програмата има за цел воспоставување стабилен и оджлив развоен модел кој ќе обезбеди долгорочни позитивни ефекти врз локалната заедница.

Изработката на оваа програма произлегува од законските надлежности на локалната самоуправа утврдени со релевантните акти, меѓу кои Законот за Локална самоуправа и Статутот на Општина Охрид. Процесот на нејзиното планирање се спроведува преку активна комуникација и учество на деловната заедница, граѓанскиот сектор, месните заедници и други засегнати страни, што овозможува програмата да ги одразува реалните потреби и приоритети на локалното население.

Основната цел е креирање услови за подинамичен економски развој преку низа мерки насочени кон подобрување на локалната економија, поддршка на малите и средните претпријатија и поттикнување на преприемништвото. Со ваквиот пристап се унапредува и процесот на децентрализација, а граѓаните добиваат поголема можност да учествуваат во креирањето на локалните политики. Ова воедно претставува чекор напред во усогласувањето на функционирањето на општината со европските стандарди за добро управување и одржлив развој.

Одделението за локален економски развој, во координација со другите секторски служби во општинската администрација, има клучна улога во подготовка, следењето и имплементацијата на мерките во оваа програма, како и во исполнувањето на законските обврски од областа на трговијата, занаетчиството и угостителството. Паралелно, одделението иницира развојни проекти и обезбедува можности за нивно финансирање преку домашни, странски и меѓународни извори.

Активностите утврдени во програмата се резултат на анализи и консултации извршени при подготовка на клучните локални стратешки документи, меѓу кои Стратегијата за развој на туризмот и Стратегијата за рурален развој, кој ги детектираат главните развојни протребности и потенцијали на општина Охрид.

Програмата за поддршка на локалниот економски развој на општина Охрид за 2026 година ќе се реализира преку Секторот за туризам и локален економски развој и Одделението за локален економски развој, согласно своите надлежности и задолженија во следните главни насоки на дејствување:

- I. ПОДОБРУВАЊЕ НА ЕКОНОМСКАТА КОНКУРЕНТНОСТ НА ОХРИД И РАЦИОНАЛНА УПОТРЕБА НА РЕСУРСИ ПРЕКУ ПАРТИЦИПАТИВНО УЧЕСТВО НА ЗАЕДНИЦАТА**
- II. ОХРИД – ПАМЕТЕН И ЗЕЛЕН ГРАД / SMART AND GREEN CITY**
- III. РАЗВОЈ НА РУРАЛНИТЕ СРЕДИНИ**
- IV. ПОДГОТОВКА НА ПРОЕКТИ И ПРОЕКТНО УПРАВУВАЊЕ**

ИЗВОРИ НА ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА 2026 ГОДИНА

За реализација на Програмата за 2026 во износ од **13.300.000,00 ден** ќе бидат обезбедени средства од следниве приходи:

1	Буџетот на Општина Охрид	9.300.000,00 ден
2	Приходи по други основи - донации	4.000.000,00 ден
	Вкупно	13.300.000,00 ден

I. ПОДОБРУВАЊЕ НА ЕКОНОМСКАТА КОНКУРЕНТНОСТ НА ОХРИД И РАЦИОНАЛНА УПОТРЕБА НА РЕСУРСИ ПРЕКУ ПАРТИЦИПАТИВНО УЧЕСТВО НА ЗАЕДНИЦАТА

Активностите кои се предвидени во овој дел од програмата се насочени кон подобрување на економската клима во градот, но воедно и еден од најсуштинските за привлекување на директни инвестиции, а со тоа и отварање на нови работни места. Економското зајакнување на градот е една од целите кои треба да се постигнат со реализацијата на предвидените активности. Токму затоа дел од активностите за зајакнување на локалниот економски развој предвидуваат воспоставување соработки и партнерства, зголемени можности за подобрување на пристапот до пристојно вработување и зголемување на приходите за различните категории на граѓани, пристап до подобрена едукација и вештини во секторите и сл.

1.1. Активни мерки за подобрување на конкурентноста на пазарот на труд на Општина Охрид

Општина Охрид планира да обезбеди субвенции за обуки за преквалификација и доквалификација на лица од различни возрасни категории кои сакаат да стекнат нови знаења и компетенции барани на пазарот на трудот. Во рамките на оваа активност се предвидува организирање на повеќе стручни обуки што ќе се реализираат во партнерство со релевантни институции, образовни центри и локални работодавачи. Целта е да се поттикне социјалната инклузија, да се намали на невработеноста и да се зголемат можностите за вработување преку градење нови практични вештини.

Струките и профилите за кои ќе се обезбедува преквалификација и доквалификација ќе бидат избрани врз основа на анализи и истражувања за актуелните потреби на охридското стопанство. Обуките ќе се реализираат во различни области и сектори, во согласност со динамиката и побарувачката на локалниот пазар на труд.

Предвиден буџет	500.000,00 ден
------------------------	-----------------------

1.2. Активности за поддршка на женско претприемништво во општина Охрид

Општина Охрид ќе продолжи со спроведување на мерките предвидени во Стратегијата за поддршка на женското претприемништво, со цел создавање поволни услови за развој и афирмација на жените во бизнис – секторот. Активностите се базирани да придонесат кон подобрување на квалитетот на живеење на жените и имаат јасно изразена родова сензитивност.

Програмските мерки ќе бидат насочени кон јакнење на претприемачките и деловните вештини кај жените кои имаат намера да започнат сопствен бизнис, како и кај оние кој веќе управуваат со сопствена деловна активност. Фокусот ќе биде ставен на обуки за деловно планирање, развој на претприемачки компетенции и пристап до информации и ресурси неопходни за успешна деловна активност.

Предвиден буџет	200.000,00 ден
------------------------	-----------------------

1.3. Субвенционирање на традиционални занаети

Право на користење на субвенции ќе имаат новорегистрирани и веќе регистрирани занаетчии кои работат согласно Законот за вршење на занаетчиска дејност. Конкретните критериуми, листата на занаети и постапката за користење на субвенциите ќе бидат утврдени преку посебен правилник и во соработка со Регионалната занаетчиска комора од Охрид, а реализацијата ќе се спроведе преку Јавен повик.

Поддршката ќе биде насочена кон традиционалните занаети. Целта е поттикнување и развој, промоција и унапредување на занаетчиството, зачувување на автентичните производи и услуги, како и поддршка на активности од значење за економскиот и културниот развој на градот.

Предвиден буџет	200.000,00 ден
------------------------	-----------------------

1.4. Субвенционирање за набавка на велосипеди

Со цел поттикнување на употребата на велосипеди како еколошко превозно средство и промовирање на здрави навики кај населението, општина Охрид ќе субвенционира дел од трошоците за купување нов велосипед. Субвенцијата ќе изнесува 50% од вредноста на велосипедот, но не повеќе од 6000,00 ден по лице, со вклучен персонален данок на доход.

Оваа мерка ќе се спроведува преку јавен повик, кој ќе функционира по принципот “Прв дојден прв услужен”, се до искористување на средства предвидени во буџетот на општината за оваа намена.

Право на субвенционирање ќе имаат сите жители на општина Охрид кои ќе ги исполнат условите утврдени во Правилникот и Јавниот повик

Предвиден буџет

400.000,00 ден

1.5. Изработка на Стратегија за Локален економски развој

Оваа година е предвидено да се изработи Стратегија за локален економски развој и сите пропратни стратешки документи во нејзин склоп за периодот од 2026 – 2031 година, со цел да се дефинираат приоритетите, мерките и активностите за поттикнување одржлив економски раст и развој на локалната заедница. Стратегијата ќе ги идентификува клучните сектори со потенцијал за развој, ќе предложи мерки за поддршка на претприемништвото, малите и средни претпријатија, туризмот и занаетчиството, како и иницијативи за подобрување на вработливоста и конкурентноста на локалниот пазар на труд. Процесот на изработка ќе се спроведе со активно учество на граѓаните, бизнис секторот, граѓанските организации и други релевантни чинители, со цел стратегијата да биде усогласена со потребите и потенцијалите на општина Охрид.

Предвиден буџет

400.000,00 ден

1.6. Поставување на мрежа за терен за голф

Оваа активност предвидува поставување на заштитна мрежа на терен за голф. Целта е обезбедување на безбедноста на играчите и посетителите, како и заштита на околните површини.

Предвиден буџет

1.000.000,00 ден

Вкупно предвиден буџет за I:

2.700.000,00 ден

II. ОХРИД – ПАМЕТЕН И ЗЕЛЕН ГРАД / SMART AND GREEN CITY

2.1. Воведување на смарт јавни услуги

Општина Охрид го започна процесот на дигитализација на одредени општински услуги со цел зголемување на ефикасноста и подобрување на пристапот на граѓаните до јавните сервиси. Реализацијата е во тек, согласно претходно изработена студија за оправданост и дефинирани приоритети за првата фаза на имплементација.

Предвиден буџет	2.800.000,00 ден
------------------------	-------------------------

2.2. Изработка на апликација Водич низ Охрид и финансиска поддршка за стартап компании

Активноста предвидува избор на најдобро решение за изработка на софтверска апликација од страна на охридски Стартап компании. Процесот започна во 2025 со објава на јавен повик и аплицирање на заинтересирани апликанти. Процесот е во финална фаза, а во 2026 ќе се финализира изборот на најдобри решенија и формирање на старт ап компанија.

Предвиден буџет	800.000,00 ден
------------------------	-----------------------

Вкупно предвиден буџет за II:	3.600.000,00 ден
--------------------------------------	-------------------------

III. РАЗВОЈ НА РУРАЛНИТЕ СРЕДИНИ

Операционализација и спроведување на целите и приоритетите од Стратегија за рурален развој со директно вклучување во процесот на имплементација на микрозаедниците преку финансирање на локални микропроекти за поттикнување на локалниот економски развој.

3.1. Финансирање на Микропроекти согласно целите и приоритетите од Стратегија за рурален развој

Операционализација и спроведување на целите и приоритетите од Стратегија за рурален развој со директно вклучување во процесот на имплементација на микрозаедниците преку финансирање на локални микропроекти за поттикнување на локалниот економски развој.

Ваквата форма на стимулирање на партиципативноста на локалното население претставува ефикасна форма на финансиска поддршка на микрозаедниците во партнерство со граѓанските здруженија за решавање на мали инфраструктурни проблеми и реализација на развојни идеи. Реализацијата на оваа активност ќе се одвива исклучиво со поддршка на месните заедници. Активноста ќе се реализира со објавување на јавен повик, со дефинирани области на интервенција, Вид на програми/проекти што ќе бидат поддржани, прифатливи и неприфатливи активности и трошоци и минимални капацитети и искуства кои ќе треба да ги задоволат потенцијалните апликанти.

Предвиден буџет

1.000.000,00 ден

Вкупно предвиден буџет за III:

1.000.000,00 ден

IV. ПОДГОТОВКА НА ПРОЕКТИ И ПРОЕКТНО УПРАВУВАЊЕ

Една од круцијалните активности на Одделението за локален економски развој, претставува подготовка, аплицирање и имплементација на проекти во најразлични области, финансирани од домашни и меѓународни донатори, програми, фондации, амбасади и сл. Процесот на имплементација на проектите претставува сложена активност која бара прецизно планирање и реализација како на проектните активности, така и на предвидениот проектен буџет.

Според утврдените правила за апликација за одредени проекти, во зависност од донаторот, покрај обезбедената донација предвидена во проектот, како неопходност се наметнува потребата од обезбедување на средства за сопствено учество кои мора да се запазат како прв услов за аплицирање за одреден проект. Секој донатор определува посебни услови кои локалната самоуправа треба да ги обезбеди како составен дел.

4.1. Средства за сопствено учество во имплементација на проекти

Според утврдените правила за апликација за одредени проекти, во зависност од донаторот како неопходност се наметнува потребата од обезбедување на средства за сопствено учество кои мора да се запазат како прв услов за аплицирање за одреден проект. Во оваа програмска активност е предвидено сопствено учество во општински, регионални, национални и меѓународни проекти. Од позначајните планирано е партиципација односно сопствено учество на Општина Охрид за аплицирање и реализација на **меѓународни проекти со посебен акцент за ИПА фондовите**, како и зедничко учество во аплицирање и реализација на проекти со други општини од Република Македонија во рамки на Програмите на различни донатори, меѓународни асоцијации, фондови, амбасади и други, за **меѓуопштинска соработка и микрорегионални проекти**, како и партиципација односно сопствено учество на Општина Охрид за аплицирање и реализација на **регионални проекти** во рамките на Југозападниот плански регион согласно Законот за рамномерен регионален развој и Годишната програма за финансирање на регионални проекти на Бирото за регионален развој и проектите со средства од Агенцијата за рурален развој и други агенции, вклучувајќи и средства наменети за членарина, партиципација за реализација на одобрени проекти кон Центарот за развој на југозападен плански регион и останати институции и организации.

Предвиден буџет

2.000.000,00 ден

4.2. Средства од аплицирани и одобрени проекти

Во оваа програмска ставка се предвидени реализација на активности кои се во насока на развој на туризмот, а претставуваат активности кои ќе се реализираат во рамки на проекти финансирани од домашни и меѓународни донатори.

Во оваа година се реализира проектот RECIRCLE MED од програмата INTERREG EURO-MED, кој започна со имплементација во Април 2025 и ќе трае до Мај 2027. Проектот предвидува изработка на Син и циркуларен Акционен План за развој на туризмот, како и план за негова имплементација.

Напомена: Износот од 4.000.000,00 ден. се однесува на 2.000.000,00 ден. грантови средства и 2.000.000,00 ден. сопствено учество (тоа се средствата од ставка 4.1 кои поради начинот на исплата треба да бидат трансферирани на проектната с-ка. По завршување на проектните активности овие средства во износ 2.000.000,00 ден.-сопственото учество се рефундираат на нашата буџетска с-ка)

Предвиден буџет

4.000.000,00 ден

Вкупно планиран буџет за IV:

6.000.000,00ден

ВКУПЕН БУЏЕТ ЗА 2026:

13.300.000,00 ден

Рекапитулар

Г1 ПРОГРАМА ЗА ПОДРШКА НА ЛОКАЛНИОТ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НА ОПШТИНА ОХРИД ЗА 2026 година				
Бр.	Активност	Средства од буџет	Средства од донации	ВКУПНО
I	ПОДОБРУВАЊЕ НА ЕКОНОМСКАТА КОНКУРЕНТНОСТ НА ОХРИД И РАЦИОНАЛНА УПОТРЕБА НА РЕСУРСИ ПРЕКУ ПАРТИЦИПАТИВНО УЧЕСТВО НА ЗАЕДНИЦАТА			
1.1.	Активни мерки за подобрување на конкурентноста на пазарот на труд	500.000,00	/	500.000,00
1.2.	Активности за поддршка на женско претприемништво во општина Охрид	200.000,00		200.000,00
1.3.	Субвенционирање на традиционални занаети	200.000,00	/	200.000,00
1.4.	Субвенционирање за набавка на велосипеди	400.000,00	/	400.000,00
1.5.	Изработка на Стратегија за Локален економски развој	400.000,00	/	400.000,00
1.6.	Поставување на мрежа за терен за голф (без сајла и без други елементи)	1.000.000,00	/	1.000.000,00
	Вкупно 1	2.700.000,00		2.700.000,00
II	ОХРИД – ПАМЕТЕН И ЗЕЛЕН ГРАД / SMART AND GREEN CITY			
2.1.	Воведување на смарт јавни услуги	2.800.000,00	/	2.800.000,00
2.2.	Изработка на апликација Водич низ Охрид и финансиска поддршка за стартап компании	800.000,00		800.000,00
	Вкупно 2	3.600.000,00	/	3.600.000,00
III	РАЗВОЈ НА РУРАЛНИТЕ СРЕДИНИ			
3.1.	Финансирање на Микропроекти согласно целите и приоритетите од Стратегија за рурален развој	1.000.000,00	/	1.000.000,00
	Вкупно 3	1.000.000,00		1.000.000,00
IV	ПОДГОТОВКА НА ПРОЕКТИ И ПРОЕКТНО УПРАВУВАЊЕ			
4.1.	Средства за сопствено учество во имплементација на проекти	2.000.000,00		2.000.000,00
4.2.	Средства од аплицирани и одобрени проекти	/	4.000.000,00	4.000.000,00
	Вкупно 4	2.000.000,00	4.000.000,00	6.000.000,00
	Вкупно за 2026	9.300.000,00	4.000.000,00	13.300.000,00